

Onder de leden

Jan Meiborg

Jan Meiborg (1967) is pianist, componist en arrangeur. Hij studeerde aan de conservatoria van Hilversum, Rotterdam en Groningen, heeft een brede muzikale interesse en treedt overal ter wereld op. Meiborg heeft een grote interesse in de oosterse muziek. Met zijn ensemble OriënTTales verbindt hij deze muziek met westerse muziekstijlen. De afgelopen tien jaar is hij steeds meer gaan componeren. Vooral met zijn aandeel in muziektheaterstukken oogst hij succes.

Waar ben je momenteel mee bezig?

Met de theatervoorstelling *Moordstuk*, die over een paar weken in première gaat in de stadsschouwburg van Groningen tijdens het Jonge Harten Festival. Daar werk ik samen met voor- aanstaande jonge acteurs van de opleiding De Noorderlingen en het Haydn Jeugd Strijkorkest. Het is een mooi project. Het stuk gaat over het waar gebeurde verhaal van de Canadese componist Claude Vivier die in Parijs aan een libretto werkt en op een dag in de metro wordt vermoord. Als de politie zijn appartement doorzoekt, vinden zij het libretto waarin Vivier zijn eigen dood voorspelt. Het script vereist spannende muziek met veel dissonanten. Ik heb alle muziek voor dit stuk gecomponeerd en ben muzikaal (co)leider. Het zijn acht tot negen stukken voor compleet strijkorkest (37 musici).

Elke dag leer ik meer over stemverdeling en wat een instrument wel of niet kan. Daarnaast heb ik een rotsvast vertrouwen in het geluid dat ik in mijn hoofd heb en zet ik op papier wat ik wil horen. Dat kan voor een orkest wel eens wennen zijn omdat ze hun instrument niet altijd ten volle kunnen benutten. Maar ik houd vast aan het geluid in mijn hoofd en het beeld dat ik heb. Daarmee voorkom ik dat ik me vergaloppeer als componist. Ik heb een hang naar minimalistische muziek en Aziatische levensovertuigingen; meer is niet altijd beter en het kan voor een orkest wel eens wennen zijn dat ze heel weinig moeten doen. Maar ik wil de orkestmusici leren te luisteren naar andere instrumenten terwijl ze zelf spelen, waardoor ze als het ware uitstijgen boven hun eigen partij. Ook als een radertje in het grote geheel ben je ontzettend belangrijk en creëer je een mooie sfeer.

Tijdens de voorstelling bedien ik een paar audiotracks met soundscapes van geluidsfragmenten die ik al eerder heb opgenomen in onze studio. Die leg ik af en toe onder de strijkers als een tapijt. Daarmee creëer ik een nog groter filmisch geluid. Dat moet precies op tijd worden ingezet, anders loopt het helemaal mis. Ik ben blij dat de dirigent openstaat voor deze manier van werken. Bij zo'n project moet je met veel partijen samenwerken. Componeren is een vrij eenzaam beroep maar als het klaar is moet je naar buiten en communiceren met de regisseur, de dirigent, de choreograaf enzovoort. Dan moet er weer in zo'n stuk geknipt en gehakt worden. Dat hoort erbij en is interessant. Ook hier heb ik het vertrouwen dat wat ik geschreven heb er mag zijn en ertoe doet. Maar tegelijkertijd weet ik ook dat ik een stapje terug moet doen als de dirigent vraagt of het anders

kan. Allemaal in het belang van het grotere geheel. Tijdens de repetities worden wel grapjes gemaakt: 'Goh, lastig zeg, zo'n componist die nog leeft.' Met zo'n opmerking is het ijs meteen gebroken, dat is lachen.

Hoe ben je bij de Ntb terechtgekomen en wat zijn je ervaringen met de bond?

Ik ben zpp'er en al meer dan vijftien jaar lid van de Ntb. Ik had een probleem met een achterstallige gage en ben daarmee bij de bond terechtgekomen. De jurist heeft mij toen geholpen om het bedrag alsnog te innen. Later hebben Ntb-medewerkers onze studio bezocht (Meiborg producties) voor de Studio Sterrengids van de bond. De laatste tijd vraag ik meer advies over auteursrechtzaken. Als componist van muziektheaterstukken heb ik

foto: Sandra van den Steen

te maken met Groot recht waar ik rechtstreeks met mijn opdrachtgever moet onderhandelen over een auteursrechtvergoeding. De bond kan mij hier goed over adviseren.

Wat zijn je toekomstplannen?

Ik wil meer gaan schrijven voor orkesten en koren. Het componeren zit mij in het bloed en als pianist heb je het hele frequentiespectrum binnen

handbereik. Ik vind het prachtig om een sfeer neer te zetten. In de composities van de Japanse componist Ryuichi Sakamoto klinkt een mooie weemoed door. Hij kan dat al met een piano laten doorklinken. Je kunt met een piano geen noten buigen maar door bepaalde toonladders te gebruiken en door ruimte te laten tussen de noten kun je dat bereiken. Je moet noten weglaten en de ruimte tussen de

noten benutten want dat is ook muziek. Dat zei Mahler al. De oosterse, minimalistische manier van componeren vind ik heel inspirerend. Daarnaast wil ik me zo breed mogelijk ontwikkelen en contrasterende emoties met mijn muziek teweegbrengen. Ik heb een volle agenda, arrangeer voor bigbands en koren, heb een eigen studio en treed op. Maar de vrijdag besteed ik alleen aan componeren. Als je

een doel hebt, moet je daarvoor ruimte vrijmaken en er echt voor gaan. Dan heb je ook tijd voor de compositieopdrachten die binnenkomen. En als ik een inspirerende opdracht krijg geldt de factor tijd niet meer. Voor de opdrachtgever maak ik wel een inschatting van het aantal uren dat ik eraan denk te besteden. Maar als ik aan het werk ga speelt tijd geen rol. Zodra dat het geval zou zijn, stopt de inspiratie.